

Evaluatie Transitievisie Warmte Gemeente Leusden

10 december 2024

Gemeente Leusden

Evaluatie van de Transitievisie warmte als vertrekpunt voor het warmteprogramma

De gemeente Leusden heeft Ekwadraat Advies gevraagd een evaluatie van haar Transitievisie warmte uit te voeren. Dit document geeft de uitkomsten van deze evaluatie weer en vormt daarmee een overzicht van het effect dat de visie heeft gehad.

Achtergrond

Volgens het klimaatakkoord moeten gemeenten beleid maken om de klimaatdoelen te behalen. Als onderdeel hiervan heeft de gemeenteraad van de gemeente Leusden eind 2020 haar Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. In deze visie is beschreven op welke wijze Leusden aardgasvrij gemaakt gaat worden. Ook is er een planning gemaakt waarin aangegeven wordt welke wijken op welk moment aangepakt gaan worden.

Aanleiding voor de evaluatie

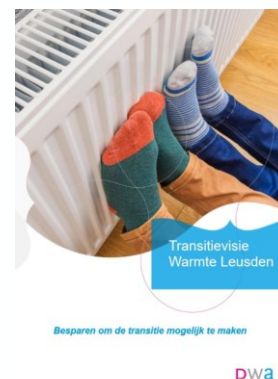
Het Rijk heeft bepaald dat de TVW iedere 4 jaar herzien moet worden. Onder de omgevingswet moet de warmtevisie omgebouwd worden naar een warmteprogramma. Het warmteprogramma moet eind 2026 zijn vastgesteld door het college van B&W. Om te leren van de effectiviteit van de huidige TVW en te bepalen welke doelen bereikt zijn, maakt de gemeente momenteel de balans op. Deze evaluatie is daar onderdeel van.

Doel

De evaluatie moet inzicht bieden in de effectiviteit van de TVW als beleidsdocument en de mate waarin de hierin gestelde doelen zijn behaald.

Scope

Deze evaluatie heeft alleen betrekking op de TVW, die op 10 december 2020 door de raad is vastgesteld. Andere documenten die aan de warmtetransitie raken, vallen buiten de scope van deze evaluatie.

Bijlagen

- Interviewscripts
- Kwalitatieve scores interviews
- Toelichting tijdlijn
- Overzicht documenten Warmtetransitie

De Transitievisie Warmte vormt de basis voor de warmtetransitie

De Gemeenteraad van de Gemeente Leusden heeft in 2020 haar TVW vastgesteld. De TVW vormt de basis van de warmtetransitie in de gemeente Leusden.

In de TVW staat op hoofdlijnen beschreven op welke wijze de gemeente de overstap van aardgas naar duurzame alternatieven wil bewerkstelligen. De TVW dient ook als middel om randvoorwaarden te geven over hoe de gemeente de transitie voor zich ziet. De TVW functioneert daarmee als kapstok voor alle toekomstige werkzaamheden rond de warmtetransitie. In de huidige TVW is er een onderscheid gemaakt in twee sporen: het individuele spoor en de wijkaanpak.

Individueel spoor

Inwoners binnen het individuele spoor worden ondersteund met de dienstverlening van IkWilWatt. IkWilWatt is het energieloket van de gemeente Leusden. De gemeente heeft de organisatie en uitvoering in opdracht gegeven aan De Groene Belevens. Het loket biedt activiteiten zoals: een gesprek met een energiegids, een stappenplan “klaar voor aardgasvrij” en ondersteuning bij financiering.

Wijkaanpak

De wijkaanpak wordt in twee fasen uitgewerkt. Samen met actieve bewoners (Buurtteam) wordt een Buurtplan gemaakt waarin de verschillende verduurzamingsstappen per type woning worden toegelicht. Daarnaast wordt een wijkuitvoeringsplan gemaakt om de techniekeuze vast te leggen en het draagvlak voor het buurtplan in de wijk te versterken.

Vanwege de aanpak van onderop is ervoor gekozen de term ‘buurtplan’ te hanteren, daar waar in de TVW over ‘warmteplan’ wordt gesproken. Hiermee wordt hetzelfde bedoeld.

De gemeentelijke aanpak vindt plaats aan de hand van vier leidende principes

1

Opties open houden

“Wanneer niet duidelijk is welke oplossing gepaard gaat met de laagste maatschappelijke kosten, dan houden we de opties open om inwoners niet onnodig op kosten te jagen.”

3

Aardgasreductie als eerste stap

“De Leusdense Transitievisie Warmte richt zich als eerste op het verminderen van de hoeveelheid aardgas die gebruikt wordt, en pas als tweede op het verminderen van het aantal gebouwen dat op het gasnet is aangesloten.”

2

Toekomstbestendige gebouwenvoorraad

“De warmtetransitie van de gebouwde omgeving is een kans om de toekomstbestendigheid en toekomstige waarde van woningen in Leusden te verbeteren.”

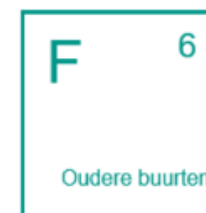
4

Een inclusieve energietransitie

“Als iedereen mee *moet* doen, dan moet ook iedereen mee *kunnen* doen.”

Buurtgroepstrategie

De gemeentelijke aanpak wordt daarnaast gekenmerkt door een buurtgroepenindeling: buurten die kenmerken, uitdagingen en kansen delen die een vergelijkbare aanpak vergen in de warmtetransitie. Er wordt een versnelling in de warmtetransitie beoogd door een strategie te formuleren per buurtgroep en niet per buurt. De volgende buurtgroepen zijn onderscheiden:

Doelen van de Transitievisie Warmte

De gemeente heeft met de TVW als doel:

- **Duidelijkheid scheppen** richting belanghebbenden over het *proces van* de warmtetransitie en de keuzes die gemaakt moeten worden;
- De **omvang van de opgave** en de belangrijkste uitgangspunten en voorwaarden **beter in beeld krijgen**;
- **Draagvlak en de bewustwording** bij inwoners en andere belanghebbenden initiëren door deze visie te presenteren en uit te dragen.

Doelen tot eind 2025

28

Buurten in de gemeente Leusden
6 wijken met in totaal 14.020 gebouwen

14

Buurten met een buurtplan
50% van de buurten heeft eind 2025 een buurtplan

3

Buurten met een buurtplan in uitvoering
11% van de buurten heeft een buurtplan in uitvoering

Behalen van de doelen uit de TVW

De vaststelling van de TVW heeft ertoe geleid dat een reeks van projecten en initiatieven is opgestart. De ondernomen acties sluiten nauw aan op de leidende principes en zijn gericht op het **isoleren** van het bestaande woningbestand en het creëren van condities voor een **inclusieve** warmtetransitie. Gedurende de looptijd van de TVW heeft een verbreding van het gemeentelijke takenpakket plaatsgevonden, door bijvoorbeeld de opgekomen netcongestie en het werken met een Soorten Management Plan (SMP).

Om inzicht te krijgen in alle producten die bijdragen aan het behalen van de doelen van de TVW is een tijdlijn gemaakt. In de tijdlijn is duidelijk te zien dat de aandacht voor de warmtetransitie binnen de gemeente Leusden toeneemt. Dit zal bijdragen aan een versnelling van de realisatie van de doelen.

Tijdlijn van producten, projecten en initiatieven om de doelen uit de TVW te bereiken

Beleid en onderzoek

Wijkgerichte aanpak

Individuele aanpak

De Leusdense wijkaanpak loopt achter op schema

In de TVW is een prioritering opgenomen van de wijken waarin de planvoering en/of uitvoering worden gestart. In deze tabel wordt gesproken over het percentage van buurten. Dit is in onderstaande tabel vertaald naar het aantal buurten. Naast het doel is het behaalde resultaat tot nu toe weergegeven.

PERIODE	BUURTEN MET BUURTPLAN		BUURTEN MET ACTIES IN UITVOERING		BUURTEN WAARIN PROCES WIJKAANPAK IS GESTART	
	doel	realisatie	doel	realisatie	doel	realisatie
2020 – 2025	14	3	3	4	-	7
2025 – 2030	8	-	9	-	-	-
2030 – 2035	6	-	7	-	-	-
2035 – 2040	-	-	9	-	-	-

Doel TVW: In 2025 is voor 50% (14) van de buurten een buurtplan opgesteld. In 11% (3) van de buurten is voor 2025 het buurtplan ook in uitvoering. En zijn geen doelen gesteld ten aanzien van het aantal initiatieven dat opgestart is.

Resultaat: Op dit moment, november 2024, is het proces van de wijkaanpak in 7 buurten (25%) gestart. Er wordt in 3 buurten (11%) gewerkt aan buurtplannen. Het opstellen van de buurtplannen blijft hiermee achter op het beoogde doel. In 4 buurten (14%) zijn acties in de uitvoering. Dit doel is daarmee wel behaald.

Bron: Gemeente Leusden

De gemeentelijke doelen met de TVW als visiedocument zijn tot op zekere hoogte behaald.

- De opgestelde handreiking wijkaanpak geeft duidelijkheid over het proces van de warmtetransitie
- De omvang en complexiteit van de opgave wordt duidelijker nu de inzet hierop wordt vergroot
- Draagvlak en de bewustwording wordt met name bereikt met de buurtgerichte aanpak en energieloket 'Ikwilwatt'. Het presenteren en uitdragen van de visie heeft niet plaatsgevonden.

Leusden ligt op koers om de aardgasreductie doelen te behalen

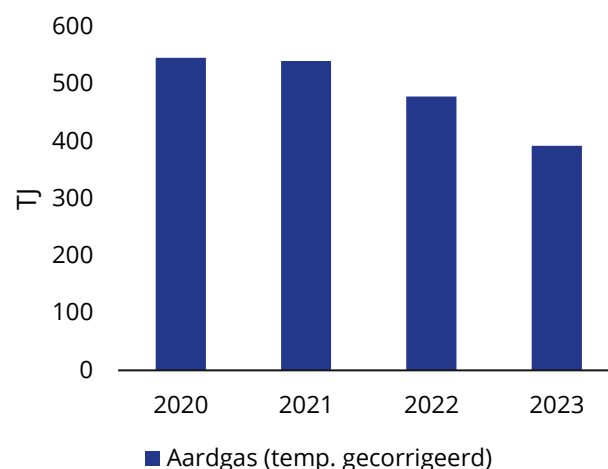
Hiernaast worden geen concrete cijfermatige doelen gesteld. Er wordt wel een beeld geschetst van het mogelijke resultaat waar de TVW in 2030 toe geleid kan hebben:

- een aardgasreductie van 20% ten opzichte van 2020* en
- 10% aardgasvrije woningen in 2030.

**In het Energie- en Warmteprogramma van 2024, is dit doel reeds aangepast naar een besparing van 34% in 2030, ten opzichte van 2020.*

Dit lijkt met een reeds behaalde reductie van 28% haalbaar.

Aardgasverbruik woningen

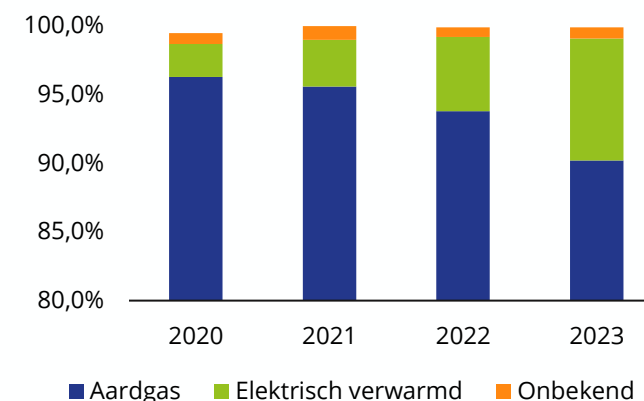

Doel TVW: 20% aardgas besparen voor 2030, ten opzichte van 2020.

Resultaat: in 2023 is al 28% aardgas reductie ten opzichte van 2020 bereikt.

Bron: Berekening RVO. Deze cijfers zijn buitentemperatuur gecorrigeerd.

Hoofdverwarmingsinstallatie woningen

Doel TVW: 10% van de woningen moet aardgasvrij zijn in 2030.

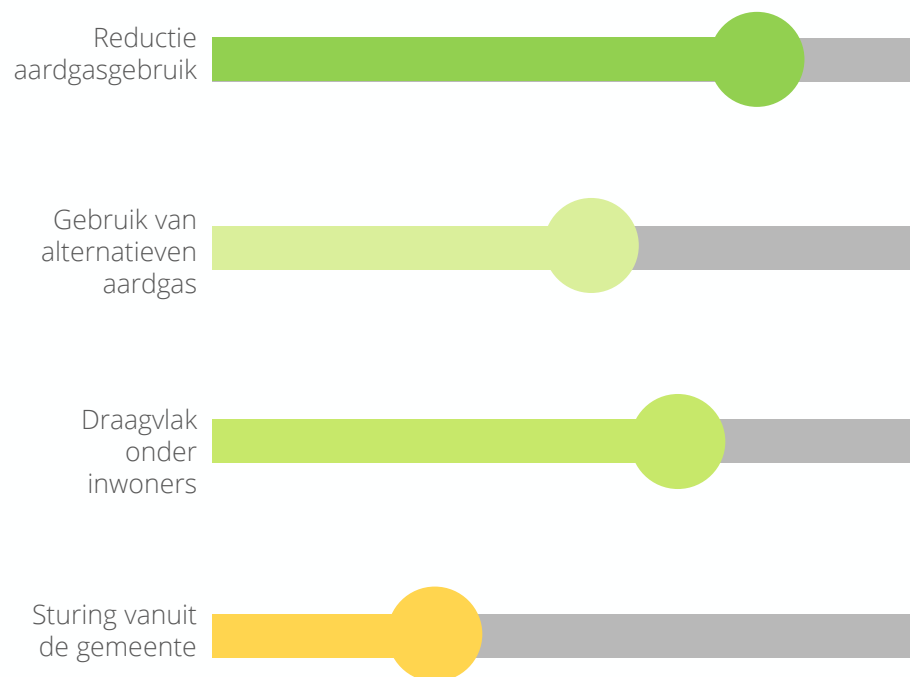
Resultaat: In 2023 is ongeveer 9% van de woningen in Leusden aardgasvrij. De percentuele afname t.o.v. 2020 komt overeen met de groei van het aantal woningen in deze periode. Hierdoor is het aannemelijk dat met name nieuwbouw woningen elektrisch worden verwarmd. Voor de bestaande woningvoorraad is in dat geval niet gekozen voor een ander warmtesysteem.

Bron: CBS – Statistiek

Geïnterviewden ervaren de voortgang op de doelen als positief

Om de effectiviteit van de TVW in beeld te brengen, hebben interviews plaatsgevonden met het Buurtteam Eurowoningen, De Groene Belevens, Omthuis, Bedrijvenkring Leusden en gemeente Leusden. Tijdens de interviews is gevraagd naar de indruk die men heeft van de effectiviteit van de TVW en de mate waarin de doelen uit de TVW zijn behaald. Oftewel: ligt Leusden op koers?

Op basis van de interviews is een eenduidig beeld ontstaan.

Inwoners ondernemen acties om tot reductie van aardgasgebruik te komen. Collectieve inkoopacties zijn effectief en kunnen rekenen op een hoge participatiegraad. Door de lokale aanpak isolatie (via het meerjarig gemeentelijke aanbod) en lokale energie initiatieven op elkaar af te stemmen kan nog meer worden bereikt.

Warmtepompen worden nog in zeer beperkte mate in de bestaande bouw ingezet. Doordat er nog geen zekerheid is over alternatieve warmtebronnen bestaat de kans dat woningen sneller overschakelen op warmtepompen en dat collectieve oplossingen onhaalbaar worden.

De buurtgerichte aanpak zorgt ervoor dat het draagvlak onder inwoners hoog is; bij de Eurowoningen was het bereik 70%, in Alandsbeek 50%. Voor bedrijven is er nog geen aanpak ontwikkeld en zij redeneren meer vanuit een verdienmodel.

Na vaststelling van de TVW is er onvoldoende duidelijkheid gekomen over alternatieven voor aardgas. Er dreigt vertraging op te treden, doordat een keuze voor warmteoplossing uitblijft.

Bevindingen op basis van interviews (1/2)

Naast voorgenoemde uitkomsten zijn de volgende bevindingen vanuit de interviews naar voren gekomen. De geïnterviewden hebben aangegeven zich hierin te kunnen vinden.

Bekendheid en gebruik van de TVW

- De TVW heeft weinig bekendheid buiten het gemeentehuis. In dit kader wordt aangegeven dat het document ook met name handvatten geeft voor de prioritering voor de gemeente zelf.
- De 4 leidende principes uit de TVW zijn bij de respondenten bekend en worden overgenomen en uitgedragen. De buurtgroepen, met eigen strategie, worden niet gebruikt.
- Respondenten hebben zichzelf geen doelen gesteld naar aanleiding van de TVW.

Effectiviteit en reikwijdte van de TVW

- Ten tijde van het opstellen van de TVW was er weinig informatie voor handen omtrent haalbare technische oplossingen, wat ertoe heeft geleid dat de visie weinig concreet is over de uiteindelijke warmteoplossing(en). Er is besloten om alle opties open te houden en volledig in te zetten op isolatie. Het uitblijven van een keuze voor een warmteoplossing(en) werkt inmiddels remmend.

Alle respondenten zijn positief over de mate waarin de aardgasreductiedoelstellingen tot dusver zijn bereikt. Dit is bereikt door een combinatie van gedragsmaatregelen en isolatiemaatregelen, die niet direct een gevolg van de TVW hoeven zijn. De hogere gasprijzen hebben ook geleid tot andere gedrag en meer bereidheid bij bewoners om te isoleren.

- De wijkgerichte aanpak, die gebouwd is op het creëren van beweging van onderop, is succesvol. Deze aanpak kent een lange doorlooptijd: 12 jaar per wijk. Hierbij ontstaat de vraag hoe schaalbaar en financieerbaar deze aanpak is.
- Inhoudelijk is er vanuit de TVW geen aandacht geweest voor bedrijven, bedrijventerreinen en maatschappelijk vastgoed. Dit heeft er toe geleid dat hierop geen aanpak is ontwikkeld.

Draagvlak voor de warmtetransitie bij bewoners en bedrijven

- Uit de interviews blijkt dat de werkwijze met Buurtteams en aanpak van de Groene Belevens goed werken om draagvlak bij bewoners te creëren en behouden.
- Het draagvlak onder bedrijven is onbekend.

Bevindingen op basis van interviews (2/2)

Ondernomen actie door bewoners en bedrijven (isoleren en alternatieve warmtebronnen) en mogelijke obstakels in de warmtetransitie

- Door bewoners(collectieven) is actie ondernomen binnen de warmtetransitie. Initiatieven, zoals inkoopacties en bewustwordingscampagnes, dragen bij aan de doelen uit de TVW. Het blijkt lastig vast te stellen of deze acties een direct resultaat zijn van de TVW, of dat deze ook (deels) hebben plaatsgevonden als gevolg van andere afspraken of omstandigheden.
- Het ontbreken van structurele gelden wordt gezien als obstakel om de warmtetransitie vorm te geven. Voor bewoners zijn de obstakels niet afwijkend van het landelijke beeld.
- Netcongestie wordt gezien als probleem bij blijvende inzet op individuele oplossingen.

Mate van sturing vanuit de gemeente en samenwerking tussen verschillende stakeholders

- Uit de interviews blijkt dat de gemeentelijke sturing op de uitvoering als te weinig is ervaren. De sturing vanuit de gemeente wordt met name gemist als het gaat om prioritering van wijken, samenwerking en informatievoorziening (over mogelijke warmteoplossingen).

- Door de respondenten wordt aangegeven dat de samenwerking en onderlinge afstemming van elkaars programma's kan worden verbeterd. Concreet wordt hierover opgemerkt:
 - Het schaalniveau van de communicatie en afstemming tussen stakeholders is niet altijd op het juiste niveau (strategisch/uitvoering), waardoor partijen elkaar in overleg niet op juiste wijze vinden.
 - Teamoverstijgende samenwerking binnen de gemeente wordt gemist, waardoor een gezamenlijke visie op doel ontbreekt.
 - Timing van initiatieven is niet altijd afgestemd op/in lijn met andere plannen.
- Er wordt gezien dat de gemeente afgelopen half jaar meer regie neemt over deze opgave.

De interviewscripts zijn opgenomen als bijlage.

Belangrijkste inzichten naar aanleiding van de evaluatie van de Transitievisie Warmte

De belangrijkste inzichten zijn in beeld gebracht. **Interviews** hebben het kwalitatieve beeld gegeven en de **regionale klimaatmonitor** in combinatie met het **Leusdens energiedashboard** geeft inzicht in de kwantitatieve voortgang.

- Het aardgasgebruik in de gemeente Leusden is met **28% gedaald** ten opzichte van 2020. Hoge gasprijzen hebben geleid tot een hogere mate van bereidheid tot isoleren en aanpassen van gedrag.
- De **leidende principes worden** door alle geïnterviewden **herkend**, uitgedragen en zijn daar waar mogelijk onderdeel van hun manier van werken.
- Er wordt **sturing vanuit de gemeente** op het uitvoeren van de warmtetransitie **gemist**. Het laatste jaar is, naast de verbreding van het takenpakket gedurende de looptijd van de TVW, ook **veel verbetering op het vlak van sturing ingezet** en is er vertrouwen bij de geïnterviewden dat dit doorzet.
- De **buurtgroepstrategie** zoals wordt voorgesteld in de TVW **wordt niet gehanteerd**.
- Door **uitblijven van keuzes** ten aanzien van de **warmteoplossing** dreigt een rem op het tempo te ontstaan. De onderzoeken hiervoor lopen maar de uitkomsten laten nog op zich wachten.
- De **wijkgerichte aanpak** kan tot nu toe rekenen op **hoge succesrate**. Via het energieloket “ikwilwatt” en een opdracht aan de Groene Belevens worden buurtteams vormgegeven. Het aantal inwoners dat bijvoorbeeld meedoet met een collectieve inkoopactie is hoog.
- De gemeente hanteert een **doorlooptijd van 12 jaar** voor de wijkgerichte aanpak. Afgelopen 4 jaar is de inzet gefinancierd met incidenteel geld. Er heerst de vraag hoe schaalbaar en financierbaar deze aanpak voor de toekomst is.
- De aanpak is volledig gericht op woningen en woningeigenaren. De **aandacht** en het bijbehorende aanbod voor **bedrijven** en **maatschappelijk vastgoed ontbreekt**.

BIJLAGES

Interviewscript (1/2) – Gemeente Leusden

Vragen interview gemeente Leusden (ongeveer 55 minuten)

1. In hoeverre maakt u gebruik van de Transitievisie Warmte (TVW) van Leusden? (2,5 minuten totaal)
2. Wat is uw algemene indruk van de effectiviteit van de TVW van Leusden? In welke mate is de gemeente volgens jullie op koers zijn doelen te behalen? (10 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Wat gaat er goed, om de TVW doelen te bereiken?
- Wat gaat er niet goed, om de TVW doelen te bereiken?

3. In hoeverre zijn inwoners in Leusden al hun eigen aardgasverbruik aan het verminderen? Bijvoorbeeld door isolatiemaatregelen (5 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Waarom wel of niet?

4. In hoeverre zijn inwoners van Leusden al overgestapt op alternatieven voor aardgas, zoals warmtepompen of andere vormen van duurzame warmte? (5 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Waarom wel of niet?

5. De volgende doelen werden gesteld in de TVW: (5 minuten totaal)

PERIODE	% WARMTEPLAN	% UITVOERING
2020-2025	50%	11%
2025-2030	27%	32%
2030-2035	23%	26%
2035-2040		31%

Hoe ver is Leusden nu met betrekking tot deze doelen?

6. Hoe hebben jullie de samenwerking met andere relevante stakeholders (zoals energieloket, buurtteam Eurowoningen, de bedrijvenkring, Omthuis en Ik wil Watt) ervaren in het kader van de TVW? (5 minuten totaal)

- (ruimte voor doorvragen)
- Welke past het best bij jullie?

Ruim Onvoldoende	Onvoldoende	neutraal	voldoende	Ruim voldoende

7. Geeft de TVW genoeg concrete sturing over hoe de doelen behaald moeten worden? (5 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Slechte sturing	Onvoldoende sturing	neutraal	voldoende sturing	Goede sturing

8. Is er bij inwoners genoeg draagvlak om de TVW doelen te behalen, zelfs als dit geld kan gaan kosten? (5 minuten totaal)
 - Welke past het best bij jullie?

Veel weerstand	weerstand	neutraal	voldoende draagvlak	Goede draagvlak

9. In hoeverre lukt het om de warmtetransitie inclusief te laten verlopen? (5 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Slechte mogelijkheden	Onvoldoende mogelijkheden	neutraal	voldoende mogelijkheden	Goede mogelijkheden

10. Is het bestaande beleid voldoende om de warmtetransitie vorm te geven? (5 minuten totaal)
 - (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Ruim Onvoldoende	Onvoldoende	neutraal	voldoende	Ruim voldoende

11. Is er iets dat nog niet besproken is wat je nog zou willen meegeven? Of heb je nog andere opmerkingen? (2,5 minuten totaal)

Interviewscript (2/2) – Alle Stakeholders

Vragen interview alle stakeholders TVW (ongeveer 55 minuten)

1. In hoeverre bent u bekend met de Transitievisie Warmte (TVW) van Leusden? En maakt u hier gebruik van?

2. Heeft u zelf doelen gesteld naar aanleiding van de TVW? En zo ja, welke? (totaal 5 minuten)

3. Wat is uw algemene indruk van de effectiviteit van de huidige TVW van Leusden? In welke mate is de gemeente volgens jullie op koers zijn doelen te behalen? (10 minuten totaal)
- (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Wat gaat er goed, om de TVW doelen te bereiken?
- Wat gaat er niet goed, om de TVW doelen te bereiken?

4. In hoeverre zijn inwoners / woningen in jullie bezit / bedrijven in Leusden al hun eigen aardgasverbruik aan het verminderen? Bijvoorbeeld door isolatiemaatregelen (5 minuten totaal)
- (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Waarom wel of niet?
- Komt dit door het beleid of door andere factoren?

5. In hoeverre zijn inwoners / woningen in jullie bezit / bedrijven van Leusden al overgestapt op alternatieven voor aardgas, zoals warmtepompen of andere vormen van duurzame warmte? (5 minuten totaal)
- (ruimte voor doorvragen)
 - Welke past het best bij jullie?

Compleet niet op koers	Niet volledig op koers	neutraal	Redelijk op koers	compleet op koers

- Waarom wel of niet?

6. Hoe hebben jullie de samenwerking met andere relevante stakeholders (zoals energieloket, gemeente Leusden, buurtteam eurowoningen, de bedrijvenkring, Omthuis en Ik wil Watt) ervaren in het kader van de TVW? (5 minuten totaal)

- (ruimte voor doorvragen)
- Welke past het best bij jullie?

Ruim Onvoldoende	Onvoldoende	neutraal	voldoende	Ruim voldoende

7. Is er met de TVW genoeg sturing vanuit de gemeente om de warmtetransitie te behalen? (5 minuten totaal)

- (ruimte voor doorvragen)
- Welke past het best bij jullie?

Slechte sturing	Onvoldoende sturing	neutraal	voldoende sturing	Goede sturing

8. Is er bij bewoners genoeg draagvlak om de TVW doelen te behalen? (5 minuten totaal)

- Welke past het best bij jullie?

Veel weerstand	weerstand	neutraal	voldoende draagvlak	Goede draagvlak

9. Wat zijn de belangrijkste obstakels voor bewoners / de woningstichting / bedrijven om de TVW doelen te behalen? (5 minuten totaal)

- (ruimte voor doorvragen)
- Welke past het best bij jullie?

Erg veel obstakels	Veel obstakels	neutraal	Weinig obstakels	Geen obstakels

10. Is het bestaande beleid voldoende om de warmtetransitie te volbrengen? (5 minuten totaal)

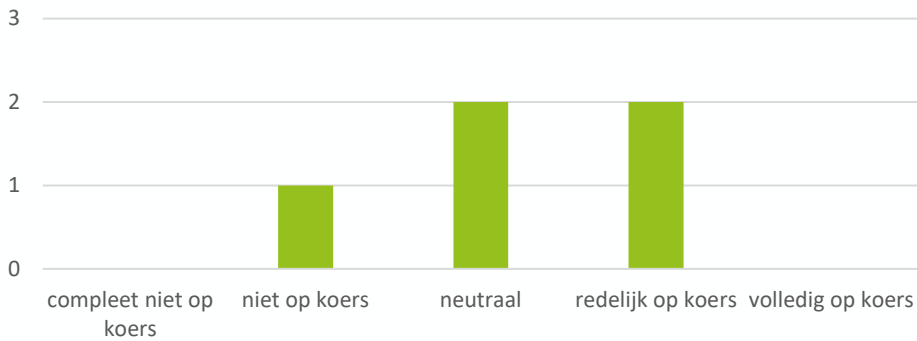
- (ruimte voor doorvragen)
- Welke past het best bij jullie?

Ruim Onvoldoende	Onvoldoende	neutraal	voldoende	Ruim voldoende

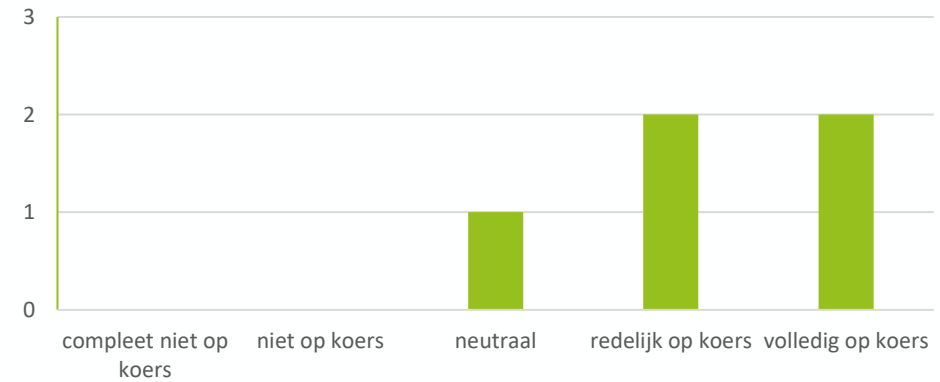
11. Wat zou je ons of de gemeente nog mee willen geven? Of heb je nog andere opmerkingen?

Kwalitatieve scores interviews

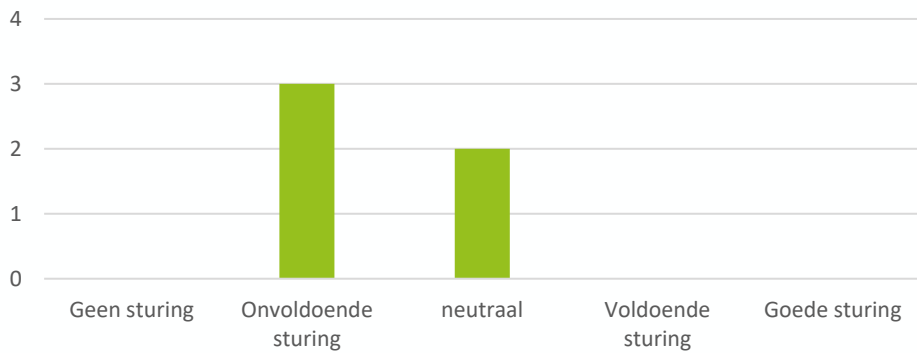
Voortgang op gebruik van alternatieven voor aardgas

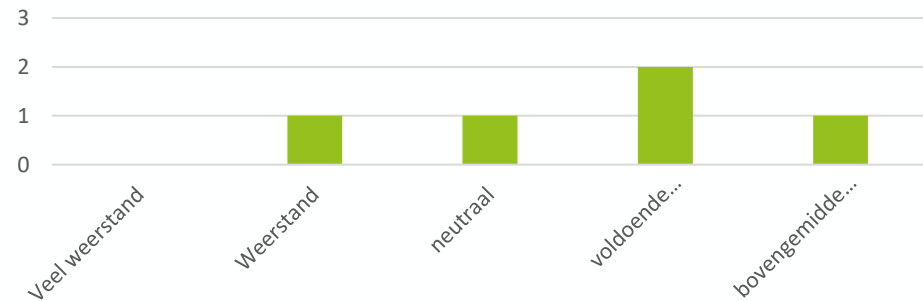
Voortgang op reductie van aardgasgebruik

Sturing van de gemeente op de warmtetransitie

Draagvlak voor de warmtetransitie onder inwoners in Leusden

Toelichting tijdlijn na de TVW

Beleid en onderzoek

1. December 2020, Transitievisie Warmte (TVW) definitief vastgesteld door de gemeenteraad.
2. December 2020: start van de Energieloker :“ikwilwatt”.
3. Januari 2022: Ontheffing Pre SMP.
4. April 2022: Gemeente en Ik Wil Watt hebben de **Handreiking participatieaanpak TVW** opgesteld.
5. Januari 2023: **Fondsuitbreiding Stimuleringsregeling Duurzaamheid** is ingediend.
6. Mei 2023: **Verkenning Potentie Aqua- en riothermie** is uitgevoerd.
7. Mei 2023: **aanvraag ontheffing SMP** ingediend.
8. April 2024: Ondertekening van de **Samenwerkingsovereenkomst** met het **Energie Diensten Centrum (EDC)**. Door samen te werken met 21 andere Utrechtse gemeenten kan Leusden rekenen op ondersteuning van het EDC om sneller en efficiënter verduurzamingsprojecten te realiseren.
9. Juni 2024; In het **programmaplan energie- en warmtetransitie** zijn de doelen voor de gemeente Leusden opnieuw vastgesteld.
10. Jul 2024: **Ontheffing SMP** verleend.
11. September 2024: regionaal onderzoek naar de **warmtepotentie en –verdeling voor het Valleikanaal**.
12. November 2024: Evaluatie Transitievisie Warmte.
13. December 2024: **Evaluatie Wijkaanpak** door Buurkracht.

Wijkgerichte aanpak

1. 2020: **Start wijkaanpak eurowoning** en 2022 start proeftuin.
2. Juni 2021; **aanvraag PAW subsidie Eurowoningen**.
3. Februari 2022: **toekenning PAW subsidie eurowoningen**.
4. Januari 2022: Start van het proces voor een **wijkaanpak voor Alandsbeek Oost en –West**
5. Januari 2023 Start van het proces voor een **wijkaanpak voor Akkerhoeve / Noordwijck**
6. Januari 2024: Start van het proces voor een **wijkaanpak voor Langenbeek / Groenhouten**

Individuele aanpak

1. Oktober 2022: Voorstel **aanpak energiearmoede 2022-2023**. Dit was gericht op het ondersteunen van huishoudens met lage inkomens bij de verlaging van hun energiekosten. Het programma bood onder andere kleine energiebesparende maatregelen en isolatievouchers voor spouwmuurisolatie aan kwetsbare groepen.
2. Oktober 2023: Gemeente Leusden diende de **eerste tranche NIP-aanvraag** (Nationaal Isolatie Programma) in. Deze aanvraag was bedoeld om de eerste financiering te verkrijgen voor het isoleren van slecht geïsoleerde woningen. Het Nationaal Isolatie Programma ondersteunt gemeenten bij het verduurzamen van woningen om zo energiearmoede te bestrijden.
3. December 2023: De **eerste tranche NIP-financiering** werd **goedgekeurd**, inclusief een extra budgetverhoging voor Leusden. Deze middelen waren bestemd om minimaal 255 woningen van eigenaar-bewoners te voorzien van isolatiemaatregelen.
4. Maart 2024: **Plan van Aanpak Energiearmoede en lokale aanpak isolatie 2024-2026**: Dit plan vormt de kern van de isolatie- en

energiearmoede-strategie. Het is gericht op structurele verduurzaming van de woningvoorraad en het verlagen van energiekosten voor kwetsbare huishoudens.

5. April 2024: Gemeente Leusden ging van start met het **Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma** in samenwerking met het EDC en omliggende gemeenten. Dit programma heeft als doel om eigenaren van slecht geïsoleerde woningen te begeleiden bij het nemen van isolatiemaatregelen.
6. April 2024: **Vaststelling** van het **Plan van Aanpak Energiearmoede en lokale aanpak isolatie 2024-2026**. Dit plan brengt verschillende regelingen en financiële middelen samen om energiearmoede en isolatie effectief aan te pakken.
7. Juli 2024: Lancering van de **Subsidie isolatie koopwoningen regeling**, gericht op het ondersteunen van eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen bij het nemen van isolatiemaatregelen.
8. Oktober 2024: De gemeente diende de **tweede tranche NIP-aanvraag** in. In deze tweede aanvraag introduceert de gemeente ook een speciale aanpak voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's)

Overzicht mogelijke documenten

Warmtetransitie

product	doel
Op vrijwillige basis	
Initiatief	Aanzetten tot samenwerking
Buurtplan	Vastleggen van afspraken tussen belanghebbenden. Aanpak en stappen vastleggen
Wijk uitvoeringsplan	Draagvlak vergroten en techniekeuze vastleggen

product	doel
Op verplicht basis	
Warmteprogramma	Aanwijsbevoegdheid inzetten